

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Z Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń w Krakowie : w sprawie ubezpieczeń od gradu [...].

Liczba stron oryginału

5

Liczba plików skanów

5

Liczba plików publikacji

6

Sygnatura/numer zespołu

APTL 039.153

Data wydania oryginału

[1907]

Zdigitalizowano w ramach projektu pt.

**Archiwalia Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego -
opracowanie, konserwacja, digitalizacja, udostępnienie.
Etap IV.**

**Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego**

**Dofinansowano ze środków Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z
Funduszu Promocji Kultury**

□ Z TOWARZYSTWA WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ W KRAKOWIE. □

W sprawie ubezpieczeń od gradu.

Kraków, w marcu 1907 r.

TLC 2445 ol

Wielmożny Panie!

Rozpoczynając 44-ty rok działalności naszej w interesie gradowym, z zadowoleniem zaznaczamy, że ubiegły rok operacji w dziale ubezpieczeń od gradu, mimo — że mieliśmy wiele szkód — tak pod względem ostatecznego finansowego rezultatu, jakoteż pod względem ogólnego rozwoju i wzrostu interesu wypadł pomyślnie.

Temu też pomyślnemu wynikowi zawdzięczać należy, że fundusz rezerwowy wzrósł obecnie do poważnej sumy 2,677.752 koron 57 hal. i że z uzyskanej nadwyżki dochodów, wynoszącej kwotę K 160.459.52 jesteśmy w możności przyznania Członkom stałym zwrotu w wysokości 15% od zapłaconej w roku ubiegłym zaliczki.

Rezultaty powyższe, świadczące jak najwymowniej o pomyślnym stanie naszego działu gradowego, powinny tem bardziej zachęcić ziemian ze wszystkich stron kraju do jak najlichnieszego przystępowania do ubezpieczenia od gradu, gdyż — jak to już wielokrotnie zaznaczyliśmy w naszych odezwach — nie ma okolic zupełnie wolnych od gradobić i nieraz zmieniają się szlaki, którymi przechodzi grad.

W myśl art. 61 statutu ogólnego przysługuje prawo do zwrotu, na wstępie powołanego, tylko tym Członkom, którzy przynajmniej przez 5 ostatnich lat z rzędu ubezpieczali swoje ziemiopłody od gradu, dlatego zależeć powinno samym Członkom Towarzystwa na tem, aby nie dopuścić do przerwy choćby tylko jednorocznej w ubezpieczeniu, przez to bowiem pozbawiliby się tego prawa, względnie opóźnili jego nabycie. Zwrot z roku ubiegłego potrącony zostanie w myśl art. 44 stat. ogóln. z należitości asekuracyjnej za rok bieżący, zaś Członkom, którzy w roku bieżącym z ubezpieczeniem gradowym do Towarzystwa nie przystąpią, może być na żądanie wypłacony gotówką.

Przedstawiając powyższe uwagi, zapraszamy WPana do ubezpieczenia ziemiopłodów swoich w naszej krajowej instytucji.

W tym celu zamieszczamy na następnych stronach niniejszej odezwy „Objaśnienie warunków ubezpieczeń od gradu“, zwracając uwagę WPana na ustęp 4-ty, traktujący o uwolnieniu od opłat na fundusz rezerwowy, następnie na ustęp 5-ty, traktujący o opustach taryfowych za lata przebyte bez gradu, wreszcie na ustęp 6-ty, dotyczący zmiany terminu płatności weksli gradowych i terminu, od którego opłacany ma być procent.

Równocześnie dołączamy wykaz najwyższych cen, po których ziemiopłody w tym roku do ubezpieczenia przyjmować będziemy, nadmienając, że w sprawach taryfowych udzielą wszelkich informacji agencje naszego Towarzystwa.

Objaśnienie „Warunków ubezpieczeń od gradu“.

1) Ceny ubezpieczone, a nie ceny targowe będą służyć w razie gradobicia za podstawę wynagrodzenia. Wolno jest podawać do ubezpieczenia ceny niższe od cen maksymalnych; cen wyższych Dyrekcya do ubezpieczenia w myśl § 7 warunków ubezpieczeń od gradu przyjąć nie może. Buraki cukrowe mogą być ubezpieczone po cenie zakontraktowanej przez cukrownię po potrąceniu kosztów dostawy, jeżeli zakontraktowano loco fabryka. Chmiel może być ubezpieczony po cenie zakontraktowanej.

2) Przy wyłączeniu słomy od ubezpieczenia dolicza się do normalnej zaliczki 10%. Słoma rzepakowa może być jednak bez podwyższenia zaliczki od ubezpieczenia wyłączoną, zaś słoma kukurydziana nie będzie wcale do ubezpieczenia przyjmowaną, przyczem zaliczka, opłacana za ziarno, nie będzie podwyższoną. W razie ubezpieczenia słomy, wartość tejże winna być podaną przynajmniej w tym minimalnym stosunku do wartości ziarna, jaki niżej jest oznaczony. Wartości słomy wyższe od minimalnych, mogą być podawane do ubezpieczenia.

Słoma w stosunku do wartości ziarna liczyć się będzie minimalnie:			
	W powiatach sądowych oznaczonych literą A.	W powiatach sądowych oznaczonych literą B.	W powiatach sądowych oznaczonych literą C.
z pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i ziemiopłodów strączkowych	w $\frac{1}{6}$ części wartości ziarna	w $\frac{1}{8}$ części wartości ziarna	w $\frac{1}{10}$ części wartości ziarna
z hreczki	$\frac{1}{10}$ „	$\frac{1}{10}$ „	$\frac{1}{10}$ „
Przy lnie	liczyć się będzie zawsze $\frac{1}{3}$ ubezpieczonej wartości na siemię, a $\frac{2}{3}$ na lyczko.		
„ konopiach	„ „ „ „ $\frac{1}{4}$ „ „ „ „ $\frac{3}{4}$ „ „		
Przy tytoniu	liczy się zawsze $\frac{1}{10}$ wartości na liście dolne, $\frac{7}{10}$ na średnie, a $\frac{2}{10}$ na górne.		

3) Przy wszystkich ubezpieczeniach dolicza się do zaliczki, według przepisanej taryfy wymierzonej:

a) należność stemplową podług skali II.

od należności ogólnej do K	40.—	. . .	K — h 14
„ „ nad K	40	„ „	80.— . . . „ — „ 26
„ „ „ „	80	„ „	120.— . . . „ — „ 38
„ „ „ „	120	„ „	200.— . . . „ — „ 64
„ „ „ „	200	„ „	400.— . . . „ 1 „ 26
„ „ „ „	400	„ „	600.— . . . „ 1 „ 88
„ „ „ „	600	„ „	800.— . . . „ 2 „ 50
„ „ „ „	800	„ „	1600.— . . . „ 5 „ —

b) należność manipulacyjną obliczoną od wartości ubezpieczonej:

do wysokości K	2500.—	. . .	K — h 50
od K	2500.—	do „ 5000.—	. . . „ 1 „ —
nad „	5000.—	. . .	„ 2 „ —

4) **Opłata na fundusz rezerwowy** w dotychczasowej wysokości jeden od tysiąca ($\frac{1}{10}\%$) od ubezpieczonej wartości **pobierana będzie tylko przez 5 lat** bezpośrednio po sobie następujących (§ 63).

Członkowie zatem, którzy przez 5 lat ostatnich w Towarzystwie ziemiopłody od gradu ubezpieczali, w roku bieżącym składki na fundusz rezerwowy płacić już nie będą.

5) **Dla Członków wieloletnich nastrocza przepis § 25 warunków ubezpieczeń znaczne korzyści i tak:**

Członkowie, którzy ubezpieczają z jednej i tej samej miejscowości w Towarzystwie co najmniej od lat pięciu bez przerwy ziemiopłody, za które Towarzystwo w ostatnich trzech latach ani wynagrodzenia nie płaciło, ani kosztów likwidacji nie poniosło, otrzymują począwszy od czwartego roku ubezpieczenia opust w zaliczce. Opust ten wynosi w czwartym roku 8% zaliczki, w każdym zaś następnym wzrasta o 2% aż do 30%; ustaje zaś z chwilą, gdy ubezpieczone ziemiopłody uległy szkodzie gradowej, która do likwidacji zgłoszona została, jeżeli Towarzystwo albo szkodę wynagrodziło, albo choćby tylko poniosło kosztą likwidacji. Prawo do opustu gaśnie także w razie przerwy w ubezpieczeniu, a wchodzi napowrót w życie na tych samych jak wyżej podano warunkach, po trzech latach wolnych od wynagrodzeń i kosztów komisyjnych.

Opust ten, w ubiegłej kampanii w licznych wypadkach stosowany, przywiązany jest do miejscowości, przeto dzierżawcy i prawni zastępcy wchodzi w odnośne prawa dawniejszego posiadacza.

6) Jak dotychczas, tak i w przyszłości przyjmowane będą od Członków weksle na całkowitą lub częściową zapłatę przypadającej za ubezpieczenie należytości.

Termin płatności weksli gradowych, o ile takowe przez Towarzystwo przyjęte zostaną, ustanowionym być może najpóźniej do 31. października. Od weksli gradowych nie opłaca się żadnego procentu, jeżeli takowe istotnie do dnia 1. listopada w całości wykupione będą.

Weksle gradowe — bez względu na termin płatności tychże — muszą być bezwarunkowo potrącone z pierwszej połowy wynagrodzenia, płatnej w terminie 21-dniowym po przeprowadzonej likwidacji (§ 47 warunków ubezp. od gradu), ewentualnie z drugiej połowy wynagrodzenia, płatnej w dniu 1. listopada, jeżeliby pierwsza połowa na zupełne pokrycie weksła nie wystarczyła.

Uwaga: Weksle gradowe mogą być wyjątkowo prolongowane, najdalej jednak do dnia 15. grudnia tego roku, w którym police wystawiono; w takim jednak razie, opłaconym być musi procent po 5 od sta od dnia 1. listopada do dnia, po który weksel prolongowano. Weksle do dnia 15. grudnia nie wykupione, mają być bezwarunkowo zaskarżone. (*Uchwała Rady nadzorczej z maja 1906 r.*)

7) Chmiel przyjmuje się do ubezpieczenia, jeżeli równocześnie przynajmniej dwa razy większa, a tytoń jeżeli conajmniej cztery razy większa wartość zboża, z całego majątku asekurata ubezpieczoną została. Jeżeli właściciel chmielarni lub plantacji tytoniu nie miał i nie ma w tym roku innych ziemiopłodów, może być chmiel przyjęty za dopłatą 10%, a tytoń za dopłatą 20% do ustanowionej zaliczki.

Przy ubezpieczeniu traw i roślin pastewnych na paszę, ubezpieczeniem objęty jest tylko pierwszy pokos. Każdy pokos następny należy osobno ubezpieczać. Przy ubezpieczaniu konieczny nasiennej należy. podać, który pokos ubezpiecza się na ziarno.

8) Ubezpieczenie kończy się: przy zbożach z chwilą powiązania w snopy; przy rzepaku w 6 dni po odłączeniu od pnia; przy ziemiopłodach okopowych z chwilą ich wykopania; przy chmielu z chwilą odłączenia szyszek; przy tytoniu z chwilą odłączenia liści; przy lninie i konopiach z chwilą odłączenia łodygi od ziemi.

Ubezpieczenie traw i roślin pastewnych na paszę kończy się z chwilą skoszenia ubezpieczonego pokosu.

9) Do ubezpieczenia od gradu może być przyjęty każdy, kto poprzednio lub równocześnie przyjętym został na członka Towarzystwa **w dziale ubezpieczeń od ognia.**

10) **Każde ubezpieczenie z danej miejscowości bez względu na jego sumę wartości będzie przyjmowane.**

11) Przy oszacowaniu szkody na ziemiopłodach kłosowych i strączkowych uważa się ziarno i słomę, przy lninie i konopiach siemię i łyczko, jako osobne przedmioty oszacowania.

Procenta szkód oblicza się dla każdego przedmiotu oszacowania osobno i z każdych tak obliczonych procentów szkody nie wynagradza się pierwszych pięciu.

Jeżeli na tych samych ziemiopłodach zajdzie ponowna szkoda, to oblicza się procent uszkodzenia wszystkimi gradobiciami łącznie zrządanego i z tego potrąca się pierwsze 5 procent.

Dla uniknięcia nieporozumień wyjaśniamy, że szkody aż do pięciu procentów na ziarnie lub na słomie wcale wynagradzane nie będą, ze szkód zaś wyższych wynagradzana będzie tylko nadwyżka ponad pięć procentów, a więc n. p. w razie skonstatowania szkody na 50% na ziarnie, a 15% na słomie, wynagradzać się będzie tylko 45% na ziarnie, a 10% na słomie.

12) Likwidacja szkody na miejscu kończy się na oznaczeniu procentowej wysokości szkody w tabelce detaksacyjnej, obliczenie zaś kwoty odszkodowania dokonaniem będzie przez Dyрекcyę w Krakowie.

13) Z każdej sumy, płatnej jako wynagrodzenie za poniesioną szkodę gradową, zatrzyma się 5% i wypłaci tylko w takim razie, jeżeli prowizoryczne zamknięcie rachunków dokonać się mające z końcem listopada wykaże, że dochody w bieżącym roku administracyjnym zebrane, wystarczają na pokrycie szkód i kosztów administracji. Wypłata zatrzymanych 5% nastąpi natenczas w ciągu miesiąca grudnia. Gdyby się jednak okazało, że zebrane dochody na pokrycie wydatków i kosztów administracji nie wystarczają, to owe zatrzymane 5% użyte będą na pokrycie niedoboru. W razie nie zużytkowania całej z pięcioprocentowego potrącenia od wynagrodzeń uzyskanej sumy na pokrycie niedoboru, przekaże się resztę tej sumy funduszowi rezerwowemu.

Podczas gdy inne Towarzystwa asekuracyjne potrącają z obliczonych ostatecznie wynagrodzeń 5% na pokrycie kosztów likwidacji, w naszym Towarzystwie potrącenia powyższe, o ile nie zostały Członkom zwrócone, zużytkowane były na zwiększenie funduszu rezerwowego.

Jeżeli dochody roku bieżącego na pokrycie wydatków nie wystarczą, w takim razie zużytkujemy na ten cel sumę z powyższego potrącenia uzyskaną; jeżeli jednak dochody okażą się wystarczającymi, w takim razie zatrzymane 5% wynagrodzenia, w ciągu miesiąca grudnia będą zwrócone.

14) Dyrekcyja ma prawo badania wszelkiej szkody przez grad zrzędzonej przed likwidacją (wizya), jakoteż badanie każdej likwidacyi na miejscu we wszelkich szczegółach; w tym celu muszą być przedłożone jej organom wszelkie dowody w § 39 warunków ubezpieczeń od gradu wskazane.

Jak w roku ubiegłym, tak i obecnie prosimy, aby wniosek na zabezpieczenie był przez właściciela własnoręcznie podpisany na dowód, że powyższe warunki są mu znane i że się takowym poddaje. Jeżeliby właściciel nie mógł wniosku *sam podpisać* n. p. z powodu nieobecności, *jesteśmy zniewoleni wymagać, ażeby osoba, podpisująca w zastępstwie właściciela, przedłożyła pełnomocnictwo*, upoważniające ją do zawarcia ubezpieczenia. W braku podpisu na wniosku lub w razie nieprzedłożenia wspomnianego pełnomocnictwa, ubezpieczenie musiałoby być zakwestyonowane aż do wypełnienia tego warunku.

Uwaga. Dla każdej miejscowości należy podać oddzielny wniosek, gdyż łączenie dwu lub więcej miejscowości na jednym wniosku nie jest dozwolone, i tak sporządzane wnioski nie mogą być przyjęte.

Ewentualne doniesienia o gradobiciu, do którego to celu Agencya dołączy do policy kilka blankietów, prosimy wysyłać wprost do Dyrekcyi w Krakowie, nie zaś do Sekcyi lub Agencji.

Z wysokiem poważaniem

Dyrekcyja Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie

M. Garapich.

I. Głazewski.

Paszkowski.

DYREKCJA

TOWARZYSTWA WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ W KRAKOWIE

podaje do wiadomości na zasadzie § 7 warunków ubezpieczeń od gradu, że skutkiem podwyższenia się cen targowych ziemiopłodów, ogłoszone w miesiącu kwietniu 1907 najwyższe ceny, po jakich ziemiopłody od ubezpieczenia od gradu przyjęte być mogą, podwyższone zostają w następujący sposób:

W POWIATACH SĄDOWYCH GALICJI I BUKOWINY										
Rodzaj ziemiopłodów		A.		B.		C.				
		Andrychów, Baligród, Biała, Biecz, Bochnia, Brzesko, Brzostek, Brzozów, Bukowsko, Chrzanów, Cieszkowice, Czarny Dunajec, Dąbrowa, Dehica, Dobczyce, Dukla, Dynów, Frysztak, Głogów, Gorlice, Grybów, Jasto, Jaworzno, Jordanów, Kalwaryja, Kęty, Kolbuszowa, Kraków, Krościenko, Krosno, Krzeszowice, Leżajsk, Limanowa, Lisko, Liszki, Lutowska, Łańcut, Maków, Mielec, Miłówka, Mszana dolna, Muszyna, Myślenice, Niepotemice, Nisko, Nowy Sącz, Nowy Targ, Oświęcim, Pilzno, Podgórze, Przeworsk, Radłów, Radomyśl, Ropczyce, Rozwadów, Rymanów, Rzeszów, Sanok, Skawina, Sokołów, Stary Sącz, Strzyżów, Sucha, Tarnobrzeg, Tarnów, Tuchów, Tyczyn, Ulanów, Ustrzyki, Wadowice, Wieliczka, Wiśnicz, Wojnicz, Zakliczyn, Zabno, Zator, Żmigród, Żywiec.		Betz, Bircza, Bóbrka, Bohorodczany, Bolechów, Bólszowce, Borynia, Bursztyn, Busk, Chodorów, Cieszanów, Delatyn, Dobromil, Dolina, Drohobycz, Dubiecko, Gliniany, Gródek, Gwoździec, Halicz, Jabłonów, Janów, Jarosław, Jaworów, Kałusz, Kamienka, Komarno, Kołomyja, Kosów, Krakowiec, Kulików, Kutry, Lubaczów, Lwów, Łaka, Medenice, Miłokajów, Mościska, Mosty w, Nadwórna, Niemirów, Niżankowice, Ottynia, Podbuż, Peczenizyn, Pruchnik, Przemyśl, Przemyślany, Rawa, Radymno, Radziechów, Rożniatów, Rhatyn, Rudki, Sambor, Sieniawa, Sadowa Wisznia, Skole, Sokal, Sotwórna, Stanisławów, Stary Sambor, Starasól, Stryj, Szczercze, Tłumacz, Turka, Tyśmienica, Uhnów, Winniki, Wojnitów, Zabłotów, Żabie, Żółkiew, Żurawno, Żydaczów.		Borszczów, Brody, Brzeżany, Buczacz, Budzanów, Czortków, Grzymałów, Horodenka, Husiatyn, Kopyczyńce, Kozowa, Łopatyn, Mielnoia, Mikulińce, Monasterzyska, Nowosiół, Obertyn, Olesko, Podhajce, Podwołoczyska, Potok złoty, Skala, Śniatyn, Tarnopol, Tłuste, Trembowla, Wiśniowczyk, Zaleszczyki, Zatońce, Zbaraż, Zborów, Złoczów.				
Bukowina.										
Bojan, Czerniowce, Dorna Watra, Gurahumora, Kimpolung, Kocmań, Putilla, Radowce, Sadagóra, Seletyn, Seret, Solka, Stanowce, Storożyniec, Suczawa, Waszkowce nad Czeremoszem, Wyżnion, Zastawna.										
poz.		poz.	koron za 100 kg.		poz.	koron za 100 kg.		poz.	koron za 100 kg.	
			Ceny dotychczasowe:	Podwyższono na:		Ceny dotychczasowe:	Podwyższono na:		Ceny dotychczasowe:	Podwyższono na:
1	Żyto ozime	1	13.—	16.—	1	12.—	15.—	1	12.—	14.—
2	„ jare	2	12.—	15.—	2	11.—	14.—	2	11.—	13.—
3	Pszenica ozima	3	17.—	19.—	3	16.—	18.—	3	16.—	18.—
4	„ jara	4	16.—	18.—	4	15.—	17.—	4	15.—	17.—
5	Jęczmień	5	14.—	15.—	5	13.—	14.—	5	12.—	13.—
6	Orkisz	6	14.—	15.—	6	13.—	14.—	6	12.—	13.—
7	Owies	7	15.—	16.—	7	14.—	15.—	7	13.—	14.—
8	Hreczka (Tatarka)	8	14.—	16.—	8	13.—	15.—	8	13.—	15.—
9	Kukurudza	9	12.—	14.—	9	12.—	13.—	9	11.—	12.—
10	Proso	10	12.—	13.—	10	11.—	12.—	10	10.—	11.—
11	Groch zwykły (biały i zielony)	11	17.—	—	11	16.—	—	11	15.—	—
12	Groch (Wikforya) i Wielogroch ziel.	12	22.—	—	12	21.—	—	12	20.—	—
13	Bób	13	14.—	15.—	13	13.—	14.—	13	12.—	13.—
14	Bobik	14	13.—	14.—	14	12.—	13.—	14	11.—	12.—
15	Fasola pospolita	15	18.—	—	15	17.—	—	15	16.—	—
16	Soczewica zwykła	16	16.—	—	16	15.—	—	16	14.—	—
17	Wyka	17	14.—	—	17	14.—	—	17	13.—	—
18	Łubin	18	11.—	—	18	10.—	—	18	10.—	—
19	Tymotka	19	45.—	—	19	43.—	—	19	41.—	—
20	Konicz czerwony	20	135.—	—	20	130.—	—	20	125.—	—
21	„ szwedzki	21	135.—	—	21	130.—	—	21	125.—	—
22	„ biały	22	125.—	—	22	120.—	—	22	115.—	—
23	Rzepak zimowy	23	25.—	26.—	23	23.—	24.—	23	21.—	23.—
24	„ letni	24	22.—	24.—	24	20.—	22.—	24	18.—	20.—
25	Lnianka (Lnica, Rzyj)	25	17.—	18.—	25	16.—	17.—	25	15.—	16.—
26	Konopie włókno	26	40.—	—	26	40.—	—	26	38.—	—
27	Nasienie konopne	27	18.—	—	27	17.—	—	27	16.—	—
28	Len włókno	28	48.—	—	28	46.—	—	28	44.—	—
29	Nasienie lniane	29	25.—	—	29	23.—	—	29	21.—	—
30	Mak	30	52.—	—	30	50.—	—	30	48.—	—
31	Anyż rosyjski	31	44.—	—	31	42.—	—	31	40.—	—
32	„ płaski	32	48.—	—	32	46.—	—	32	44.—	—
33	Kartofle	33	2.50	—	33	2.50	—	33	2.—	—
34	Chmiel za 50 kilogr.	34	150.—	—	34	145.—	—	34	145.—	—
35	Łoza koszykarska 1-letn. z morga	35	100.—	—	35	85.—	—	35	75.—	—
36	Łoza koszykarska 2-letn. z morga	36	120.—	—	36	110.—	—	36	100.—	—
37	Konicz czerw. na paszę (plon z morga jednego pokosu)	37	100.—	—	37	85.—	—	37	75.—	—
38	Tytoń z morga	38	—	—	38	300.—	—	38	300.—	—

Kraków, 10. maja 1907 r.

Dyrekcja Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie.

M. Garapich.

I. Głazewski.

Paszkowski.